

Betoog

<https://www.denieuwestermaastricht.nl/politiek-opportunisme-tegen-gunning-aan-refugee-team-bv/>

Waarom dit wél protest waard is: tegenmacht, leefwereld en het belang van continuïteit

De suggestie dat er bij de aanbesteding van de maatschappelijke begeleiding van statushouders in Maastricht en het Heuvelland “geen haan naar hoort te kraaien” is precies het probleem. Juist op het moment dat beleid raakt aan kwetsbare groepen, aan sociale infrastructuur en jarenlang opgebouwde netwerken, moet er een haan kraaien. Juist dan moet de leefwereld van inwoners, vrijwilligers, betrokken ambtenaren én de statushouders zélf gehoord worden.

Geen politiek opportunisme, maar politieke verantwoordelijkheid

De framing dat SP en GroenLinks zich enkel laten leiden door “verkiezingsgekte” miskent hun wezenlijke taak als volksvertegenwoordigers: het controleren van bestuur en het signaleren van maatschappelijke onvrede. Dat zij opkomen voor tientallen vrijwilligers, sociale begeleiders, mentoren en gezinnen die al decennia bijdragen aan succesvolle integratie, is geen politieke ruis maar een daad van politieke representatie. Het is precies wat we van hen mogen verwachten in een gezonde democratie.

Geen expliciet raadsbesluit en inhoudelijke evaluatie

Er is géén expliciet raadsbesluit genomen waarin het beëindigen van de samenwerking met VluchtelingenWerk is afgewogen op basis van evaluatie, maatschappelijke kosten, en impact op sociaal kapitaal. In plaats daarvan is bestuurlijk “doorgeschakeld” naar een aanbestedingsproces waarin het bestaande netwerk van 70 vrijwilligers, de opgebouwde vertrouwensbanden en de decennialange ervaring niet aantoonbaar zijn meegewogen.

Het college van Maastricht beschouwt de Europese aanbesteding in dit dossier kennelijk als een louter uitvoerende aangelegenheid die geen politieke instemming behoeft. Maar dat is een bestuurlijke misvatting. De overstap van een maatschappelijk verankerd hybride model – waarin professionele krachten samenwerkten met tientallen lokale vrijwilligers – naar een commerciële BV met winstoogmerk – 30% van de winst gaat naar de directeur/aandeelhouder, volgens de statuten van Refugee Team – zonder lokale binding is geen technische uitvoeringskwestie, maar een fundamentele beleidswijziging. De aard, structuur en verankering van de uitvoering verandert wezenlijk.

Juist daarom had deze koerswijziging voorafgaand aan de aanbesteding als beleidsvoornemen aan de raad moeten worden voorgelegd. De raad had het college kunnen vragen om een inhoudelijke evaluatie van de bestaande werkwijze, het formuleren van alternatieven, het meenemen van maatschappelijke effecten en het expliciet afwegen van continuïteit, vertrouwen en lokaal eigenaarschap. Door dit achterwege te laten is niet alleen de democratische controle omzeild, maar ook het inzicht in de feitelijke beleidswaarde van wat nu wordt prijsgegeven. De gemeentewet (artikelen 169 en 170) verplicht het college tot actieve informatieverstrekking en verantwoording aan de raad. Dat is hier onvoldoende gebeurd.

Waar is de inhoudelijke evaluatie van de prestaties van VluchtelingenWerk? Waar zijn de concrete beleidsdoelstellingen die deze aanbesteding zouden rechtvaardigen? Hoe is de impact op de lokale gemeenschap meegenomen? Het ontbreken van deze analyse onderstreept dat hier geen sprake is van transparante beleidsontwikkeling, maar van bestuurlijke scoringsdrift en outsourcing onder het mom van “verfrissende ideeën”.

De illusie van vernieuwing – voor wiens belang?

Dat Refugee Team “nieuw elan” brengt, zoals het opiniestuk beweert, is tot dusver een aanname. In tegenstelling tot de insinuatie dat zij “het beste uit de bus kwamen”, is het beoordelingskader van de aanbesteding – prijs en kwaliteit – op dit moment niet openbaar. En de advocate van VluchtelingenWerk wordt juist verweten dat zij geen tipje van de sluier oplicht? Hoe kan een publiek debat plaatsvinden zonder transparantie over de gunningscriteria, de weging van sociaal kapitaal, en de argumentatie om een netwerkorganisatie te vervangen door een BV?

Bovendien: sinds wanneer zijn sociale innovatie en netwerkvernieuwing alleen mogelijk via marktwerking en aanbesteding? Waarom is er niet gekeken naar een coöperatief model, waarin vernieuwing mét behoud van lokaal draagvlak mogelijk is?

Niet de euro's, maar het menselijke ecosysteem

De opmerking dat “het niet eens om de euro's gaat” is zowel juist als misleidend. Inderdaad, het gaat vooral om vertrouwen, nabijheid en continuïteit – waarden die je niet afmeet aan contractbedragen, maar aan de mate waarin statushouders zich gedragen weten door hun gemeenschap. Juist die gemeenschap, die tientallen vrijwilligers en partnerschappen met onderwijs, welzijn, kerk en sport, dreigen nu verloren te gaan. Dat mag je geen “emotioneel verlies” noemen en afdoen als een bijzaak. Dat is de hoofdzaak.

Verzet vanuit de leefwereld is legitiem en noodzakelijk

Dit is geen kwestie van anti-Tilburg, of van conservatisme. Dit is een kwestie van sociale rechtvaardigheid, van het borgen van een zorgvuldig opgebouwd maatschappelijk netwerk, en van het tegengaan van bestuurlijke zelfgenoegzaamheid. Het protest op de trappen van het stadhuis is geen hysterie, maar een symptoom van structureel gebrek aan zeggenschap van burgers over beleid dat hen direct raakt.

De vraag moet dus zijn: waarom is er geen politieke opdracht gegeven om deze keuze eerst publiekelijk en inhoudelijk te onderbouwen? Waarom wordt een miljoenenbesluit genomen zonder democratische ruggespraak? Waarom wordt vernieuwing alleen via de markt georganiseerd, en niet samen met de mensen die het werk al jaren doen?

Conclusie

De opinie dat “hier niets aan de hand is” is het probleem. De democratische reflex van betrokken burgers en volksvertegenwoordigers verdient geen hoon, maar respect. Maastricht en het Heuvelland mogen zich gelukkig prijzen met inwoners die opstaan wanneer het publieke belang onder druk staat. Dat is geen politiek opportunisme – dat is de essentie van burgerzin.

BURGER ALLIANTIE GULPEN-WITTEM

BURGER ALLIANTIE GULPEN-WITTEM

p/a Landsraderweg 24
6271 NT Gulpen
info@burgeralliantiegw.nl
www.burgeralliantiegw.nl